

Regionrevisionen

Regionfullmäktige

För kännedom till:
Regionstyrelsen
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
Nämnden för trafik, miljö och infrastruktur
Nämnden för folkhälsa och sjukvård
Parlamentarisk nämnd
Patientnämnd

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2018:2

Inledning

Revisorerna ska, enligt kommunallagen, bedöma om resultatet i delårsrapport per 2018-08-31 är förenligt med de mål som regionfullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av denna.

Revisorernas bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapport 2018:2, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har genomförts enligt god sed i kommunal verksamhet. Resultat av granskningen framgår av bifogad revisionsrapport.

Revisorernas bedömning

Enligt delårsrapporten beräknas inte det *finansiella målet* om egenfinansiering av investeringar att kunna nås. Egenfinansieringsgraden för 2018 beräknas uppgå till 75 procent och totalt för åren 2015-2018 bedöms målet nås. Revisorerna delar denna bedömning.

Vad gäller *verksamhetsmålen* konstaterar revisorerna att 17 mål inte når måluppfyllelsen. Av de strategiska systemmätetal som avser folkhälsa och sjukvård har 10 av 21 inte nått måluppfyllelse. Enligt prognosen i delårsrapporten kommer målet om nollresultat inte nås avseende nämnden för folkhälsa och sjukvård. Revisorerna delar denna bedömning.

Revisorernas övergripande bedömning är att måluppfyllelsen för övriga verksamhetsmål, som redovisas i delårsrapporten, i stort sett är förenlig med de

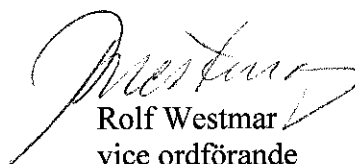
verksamhetsmål fullmäktige fastställt i budgeten för år 2018. Revisorerna grundar sin bedömning på att 70 procent av det totala antalet redovisade verksamhetsmål, efter åtta månader, är helt eller delvis uppfyllda.

I likhet med tidigare år konstaterar revisorerna att redovisningen av måluppfyllelsen sker på ett strukturerat och pedagogiskt sätt. Redovisningen i tabellform ger en bra överblick över mål och måluppfyllelse.

För regionens revisorer

Göte Wahlström
Ordförande

Rolf Westmar
vice ordförande

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2018

Region Jönköpings län

Rebecka Hansson
Kerstin Sikander
Christopher Hansson
Linda Ljungberg
Agnes Beniamin
Jean Odgaard

Oktober 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Avgränsning och metod.....	4
3.	Iakttagelser och bedömningar	6
3.1	Lagens krav och god redovisningssed	6
	<i>Iakttagelser</i>	6
	<i>Bedömning</i>	7
3.2	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	7
	<i>Iakttagelser</i>	7
	<i>Bedömning</i>	8
3.3	God ekonomisk hushållning.....	8
	<i>Iakttagelser</i>	8
	<i>Bedömning</i>	10

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat regionens delårsrapport för perioden 2018-01-01 – 2018-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som regionfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Delårsrapporten är inte upprättad utifrån kraven i lag om kommunal redovisning avseende redovisning av pensionerna. Fullfondering tillämpas istället för blandmodellen som lagen kräver. Vidare avviker, enligt vår uppfattning, tillämpad redovisning av de finansiella kostnaderna för pensionerna från vad som är god redovisningssed. Pensionernas finansiella kostnader redovisas som ett rullande genomsnitt för tre år. Vi bedömer dock att redovisat resultat för delårsperioden i allt väsentligt är rättvisande utifrån de redovisningsprinciper som regionen tillämpar för pensionerna. Resultatet enligt blandmodellen framgår inte i delårsrapporten

Resultatet för perioden uppgår till 340 mnkr, vilket är 65 mnkr sämre jämfört med motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat med 230 mnkr, vilket innebär en resultatförsämring med 136 mnkr jämfört med föregående år. Jämfört med budget innebär prognosen en positiv avvikelse på 15 mnkr. Enligt uppgift hade prognostiserat årsresultat enligt blandmodellen (osnittad) varit 147 mnkr lägre jämfört med prognostiserat resultat enligt fullfondering.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2018. Det prognostiserade balanskravsresultatet beräknas till 83 mnkr.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med det finansiella målet som fullmäktige fastställt i budget 2018.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2018. Delårsrapporten ger en tydlig bild av måluppfyllelsen per augusti 2018 gällande de systemmätetal som anses ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning krävs måluppfyllelse inom både verksamhetsmässiga och finansiella mål. Det är därför angeläget att regionen löpande följer upp

---

och utvärderar de aktiviteter som pågår vad gäller de systemmätetal som inte når måluppfyllelse i delårsbokslutet per augusti 2018.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är, enligt kommunallagen, skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början. I revisorernas uppdrag ingår att granska kommunens delårsrapport.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3 Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 12
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

2.4 Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2018-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,

- hur regionen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisions-sed i övrigt har.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till delårsrapport som presenterades 2018-10-10. Regionstyrelsen fastställer delårsrapporten 2018-10-23.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomidirektör och redovisningschef.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1 Lagens krav och god redovisningssed

Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti. Resultatet för perioden uppgår till 340 mnkr, vilket är 65 mnkr sämre jämfört med motsvarande period föregående år.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt en resultaträkning. Balansräkning samt driftredovisning finns i bilaga. I driftredovisningen framgår periodutfall, prognos samt budgetavvikelser för olika delar i nämndernas verksamhet. Någon sammanställd redovisning har inte upprättats i delårsrapporten. Avsteget, som inte innebär någon förändring sedan föregående år, redovisas och motiveras i årsredovisning 2017.

Översiktlig förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgift om *händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättas.*

Upplysningar om regionens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet beskrivs.

En samlad, övergripande redovisning av regionens investeringsverksamhet framgår av förvaltningsberättelsen.

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten görs. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat med 230 mnkr, vilket innebär en resultatförsämring med 136 mnkr jämfört med föregående år. Jämfört med budget innebär prognosen en positiv avvikelse på 15 mnkr.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen lämnas. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2018. Det prognostiserade balanskravsresultatet beräknas till 83 mnkr. Beloppet är en kalkylmässig omräkning till resultat enligt blandmodellen. Regionen har inga underskott att återställa sedan tidigare år.

Upplysningar om hur den kommunala koncernen definierats/avgränsats, vilka juridiska personer den består av och hur den förändrats i sin sammansättning under delårsperioden framgår inte. Enligt RKR 22 är det ett minimikrav att delårsrapportens förvaltningsberättelse ska inkludera dessa upplysningar.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller en resultaträkning. Enligt RKR 22 är det ett minimikrav att även en balansräkning inkluderas i en delårsrapport. Resultaträkningen omfattar periodens utfall samt jämförelsetal i enlighet med gällande rekommendation. Resultatet enligt blandmodellen framgår inte i delårsrapporten.

Vi har granskat ett urval av poster bl.a. avseende periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten. Granskningen är inriktad på större poster som skatteintäkter, statsbidrag, personalkostnader, pensionskostnader, särskild löneskatt, sociala avgifter samt förutbetalda respektive upplupna intäkter och kostnader. Vi har noterat att slutavräkning avseende skatteintäkter år 2017 periodiseras 8/12 i delårsbokslutet. Vi anser att den förändrade slutavräkningen för år 2017 inte har med 2018 att göra, varför hela förändringen utifrån den senaste aktuella prognosen bör intäktsföras direkt. Om så skett hade periodens resultat förbättrats med 8 mnkr. Med undantag för skatteintäkter har väsentliga poster periodiserats enligt god redovisningssed.

Regionen redovisar hela pensionsåtagandet som en avsättning i balansräkningen, vilket inte är förenligt med lag om kommunal redovisning. Lagen anger att en blandmodell skall tillämpas. Vidare avviker, enligt vår uppfattning, tillämpad redovisning av de finansiella kostnaderna för pensionerna från vad som är god redovisningssed. Pensionernas finansiella kostnader redovisas som ett rullande genomsnitt för tre år.

Vissa andra upplysningar

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Det framgår att principerna är detsamma som vid föregående års årsbokslut.

Bedömning

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende redovisning av pensionerna. Fullfondering tillämpas istället för blandmodellen som lagen kräver. Vi bedömer dock att redovisat resultat för delårsperioden i allt väsentligt är rättvisande utifrån de redovisningsprinciper som regionen tillämpar för pensionerna. Vi bedömer att minimikraven, enligt RKR 22, för innehållet i en delårsrapport inte uppfylls fullt ut.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2018.

3.2 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Iakttagelser

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2018-08-31	Budget 2018	Prognos helår	Avvikelse årsbudget 2018	Avvikelse årsbudget 2017
Nämnden för arbetsmarknad näringsliv och attraktivitet (ANA)	-153	-249	-239	10	-1
Nämnden för folkhälsa och sjukvård (FS)	-5 992	-8929	-9 119	-191	-51
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö (TIM)	-581	-870	868	2	-33
Regionstyrelsen (RS)	-236	-474	-419	55	101
Regionstyrelsen övergripande ansvar (RSÖ+RF)	157	47	231	184	57
Verksamhetens nettokostnad	-6 806	-10 475	-10 415	60	73
Finansiering	7 146	10 690	10 645	-45	123
Totalt för regionen	340	215	230	15	196

Verksamheternas prognostiserade budgetavvikelse uppgår totalt till 60 mnkr. FS prognostiserar en negativ avvikelse med -191 mnkr, vilket är 140 mnkr sämre jämfört med 2017. Nämndens nettokostnadsutveckling 2018 beräknas bli en ökning med 6 % vilket är mer än vad som kompenseras i budget. Ökade kostnader för köpt vård och läkemedel samt ny hantering avseende riktade statsbidrag bidrar också till det försämrade resultatet. RS prognostiserar en positiv avvikelse med 55 mnkr. Främsta orsaken är en reavinst på försäljning av fastighet med 27 mnkr. RSÖ+RF prognostiserar en positiv avvikelse med 184 mnkr. Den största delen, 103 mnkr, avser riktade statsbidrag som ligger kvar centralt. Avvikelsen förklaras även av att Länssjukhuset Ryhov är fullt avskrivet medan budgeten ligger kvar i väntan på avskrivningskostnader för pågående investering.

I prognosen för helår beräknas verksamhetens nettokostnad till 10 415 mnkr, vilket innebär en nettokostnadsökning med 4,0 %. För att nettokostnaden ska hamna på den prognostiserade nivån krävs att planerade åtgärder i hälso- och sjukvården får effekt.

Totalt för regionen pekar resultatprognosen för helåret på 230 mnkr. Prognostiserat årsresultat enligt blandmodellen (osnittad) hade enligt uppgift varit ca 147 mnkr lägre.

Bedömning

Enligt vår bedömning är det viktigt att handlingsplaner för att uppnå en ekonomi i balans beslutas och genomförs inom de verksamheter som inte klarar att hålla budget.

3.3 God ekonomisk hushållning

Regionfullmäktige har fastställt Budget med verksamhetsplan 2018 och flerårsplan 2019-2020 innehållande ett finansiellt mål och ett antal verksamhetsmål.

Iakttagelser

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en avstämning mot regionens finansiella mål som fastställts i budget 2018. Delårsrapporten innehåller även en avstämning mot det strategiska målet God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt.

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2018	Prognos 2018	Prognostiserad måluppfyllelse
Investeringarna ska finansieras med egna medel	I prognosen för helåret beräknas självfinansieringsgraden uppgå till 75 %.	Prognosen pekar på att finansieringsmålet inte kommer att uppnås.

Av redovisningen framgår att det finansiella målet prognostiseras att inte uppfyllas.

Mål för verksamheten

I dokumentet Budget med verksamhetsplan 2018 och flerårsplan 2019-2020, framgår Regionens vision – "För ett bra liv i en attraktiv region". Budgeten är regionens viktigaste styrdokument och här fastställs vision, värderingar och övergripande strategiska mål. Vis-

ion, värderingar och Målbild 2030, är grunden för arbetet med att formulera mål, framgångsfaktorer och mätetal, samt handlingsplaner för förbättring och utveckling inom regionens olika verksamhetsområden. Utgångspunkten för styrningen av verksamheten är att genom god hushållning förverkliga visionen. Det innebär att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten.

I delårsrapporten anges att verksamhetsmålen för hälso- och sjukvård fokuserar på bland annat tillgänglighet, bemötande, patientsäkerhet, folkhälsa och kostnadseffektivitet. Målet för regional utveckling har sin utgångspunkt i att skapa attraktivitet och tillväxt för länet.

I delårsrapporten görs inte en uppföljning av samtliga mål som fullmäktige fastställt för verksamheten. Måluppfyllelse redovisas för de systemmätetal som regionfullmäktige har beslutat ska mätas i delårsboksluten 2018. Per augusti 2018 mäts 56 systemmätetal. Redovisning av systemmätetal redovisas i tabellform samt mer utförligt under respektive verksamhetsområde.

Tabell: Måluppfyllelse per 2018-08-31

		2018-08-31	Andel (%)	2017-08-31	Andel (%)
Antal mätetal som är uppfyllda		19	34 %	11	33 %
Antal mätetal som är delvis uppfyllda		20	36 %	9	27 %
Antal mätetal som inte är uppfyllda		17	30 %	13	40 %
Antal mätetal som mäts i delåret		56	100 %	33	100 %

Redovisningen görs utifrån prognos för helårsutfallet vad gäller ekonomi i balans. För övriga systemmätetal redovisas resultat per augusti 2018. Vi noterar att det i tabellen finns mätetal kring ekonomi i balans både på totalen som per verksamhetsområde.

I många delar redovisas måluppfyllelsen på ett tillfredsställande sätt. För varje mätetal som redovisas finns en kortfattad analys av utfallet och i vissa fall redovisas planerade åtgärder. Gränsvärdena för när ett mål är delvis uppfyllt framgår inte av redovisningen vilket gör att avstämning av mål inte alla gånger kan bedömas.

Av tabellen ovan framgår att 70 procent av mätetalen uppfylls helt eller delvis vilket är bättre än motsvarande period från föregående år. Samtidigt är två tredjedelar av mätetalen endast delvis eller inte uppfyllda vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Inom perspektivet Medborgare och kund är det inom tillgängligheten som måluppfyllelse inte

---

nås, främst inom barn- och ungdomspsykiatri samt tandvård. Inom det ekonomiska perspektivet är det nämnden för folkhälsa och sjukvård som inte når måluppfyllelse.

Bedömning

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med det finansiella målet som fullmäktige fastställt i budget 2018.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2018. Delårsrapporten ger en tydlig bild av måluppfyllelsen per augusti 2018 gällande de systemmätetal som anses ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning krävs måluppfyllelse inom både verksamhetsmässiga och finansiella mål. Det är därför angeläget att regionen löpande följer upp och utvärderar de aktiviteter som pågår vad gäller de systemmätetal som inte når måluppfyllelse i delårsbokslutet per augusti 2018.

2018-10-22

Jean Odgaard
Uppdragsledare

Kerstin Sikander
Projektledare